

## **ЗВІТ**

### **за результатами моніторингового візиту до найпростішого укриття**

27.05.2026

м. Херсон

**Мета візиту:** моніторинг об'єкту фонду захисних споруд щодо можливості використання його для укриття населення як найпростішого укриття відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини».

#### **Склад моніторингової групи:**

**Донець Василь Васильович** – Представник Уповноваженого з прав людини Верховної Ради України у Херсонській області;

**Васильковець Наталя Володимирівна** – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Херсонській області;

**Матвєєва Наталія Миронівна** – Регіональна координаторка взаємодії з громадськістю при представнику Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Миколаївській та Херсонській областях.

#### **Моніторинговий візит проводився у присутності:**

Галух Галина Анатоліївна – комендант гуртожитку №3 ХДАЕУ.

#### **Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:**

*Повна назва об'єкта моніторингу:* ОЦЗН на базі Херсонського державного аграрно-економічного університету;

*Повна адреса об'єкта моніторингу:* м. Херсон, вул. Комкова, буд. 71;

*Форма власності:* державний заклад;

*Балансоутримувач (власник) об'єкту моніторингу:* Херсонський державний аграрно-економічний університет.

#### ***Інформація про здійснення попереднього моніторингового візиту:***

Попередній моніторинговий візит не здійснювався.

#### ***Загальна характеристика об'єкту (споруди, будівлі, приміщення):***

Підвальне приміщення, вбудоване в будівлю, загальною площею 150 кв.м.

#### **Максимальна можливість заповнення укриття**

Кількість осіб: до 250 осіб відповідно до розрахунку 0,6 кв.м. на особу

#### **Кількість осіб, яка ймовірно використає укриття**

Кількість осіб: 0

Примітка: \_\_\_\_\_

**1. Наявність покажчиків руху до укриття** Так Ні

Примітка: Відсутні інформаційні таблички та покажчики маршруту руху до укриття. На маршрутах підходу, а також на будівлях поблизу немає вказівників (стрілок напрямку), що унеможлиблює швидкий пошук укриття під час повітряної тривоги.

*Відповідність п. 3, 4 Розділу II. Загальні вимоги до утримання та експлуатації фонду захисних споруд Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**2. Доступність укриття (відчинений/зачинений вхід, наявність замків/ключів і у кого)** Так Ні

Примітка: На час перевірки ОЦЗН (укриття), ворота на територію навчального корпусу та двері в укриття були зачинені. Моніторингова група зіштовхнулася із протиправним супротивом відповідальних осіб, які в телефонному режимі відмовились надавати доступ до укриття. Команда змушена була викликати на місце події слідчо-оперативну групу (СОГ) Національної поліції. Лише після приїзду поліції та рішучих правових дій, адміністрація закладу була змушена забезпечити доступ до укриття.

*Відповідність п. 3 Глави 1 Утримання та експлуатація сховищ Розділу III. Утримання та експлуатація сховищ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**3. Наявність у приміщенні вікон** Так Ні

Примітка: \_\_\_\_\_

**4. У разі наявності вікон у приміщенні чи наявні елементи захисту віконних прорізів (металеві ставні, захисні жалюзі тощо)** Так Ні

Примітка: \_\_\_\_\_

*Відповідність п.2 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**5. Наявність вентиляції** Так Ні

Примітка: Справність системи вентиляції не вдалося перевірити у зв'язку з відсутністю електропостачання.

*Відповідність п. 5 Глави 4 Утримання та експлуатація систем вентиляції Розділу III. Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**6. Наявність освітлення/електроенергії** Так Ні

Примітка: Укриття повністю знеструмлене. Цей факт є прямою загрозою життю та здоров'ю людей, оскільки укриття втрачає базову функціональність.

*Відповідність п. 9 Розділу II. Загальні вимоги до утримання та експлуатації фонду захисних споруд Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**7. Рівень захищеності: наявність сторонніх предметів, сміття, речей, що ускладнюють вільний доступ і перебування**

Захищене приміщення  Не захищене приміщення

Примітка:

*Відповідність п. 6 Розділу II. Загальні вимоги до утримання та експлуатації фонду захисних споруд Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**8. Доступність до приміщення маломобільних груп**

Наявні засоби  Відсутні засоби

Примітка: В укритті повністю відсутні умови для безбар'єрного доступу осіб з обмеженими можливостями (немає жодних пандусів, дерев'яних або металевих трапів).

*Відповідність п. 6 Розділу II. Загальні вимоги до утримання та експлуатації фонду захисних споруд Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**9. Температура в укритті**

Задовільна  Не задовільна

Примітка:

*Відповідність п. 8 Глави 4 Порядок заповнення фонду захисних споруд і перебування в ньому Розділу VI. Експлуатація та утримання об'єктів фонду під час його приведення в готовність та використання за призначенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**10. Ознаки сирості: наявність плісняви, вологи на стінах, стелі чи підлозі**

Наявні  Відсутні

Примітка: Зафіксовано порушення санітарно-гігієнічних норм. Приміщення має критичний рівень вологості, а на стінах присутня активна цвіль. Такі умови є абсолютно неприпустимими для укриття.

*Відповідність п. 7 Глави 4 Порядок заповнення фонду захисних споруд і перебування в ньому Розділу VI. Експлуатація та утримання об'єктів фонду під час його приведення в готовність та використання за призначенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**11. Наявність засобів пожежогасіння**

Так  Ні

Примітка: Система пожежогасіння в укритті відсутня; наявні лише первинні засоби пожежогасіння (вогнегасники).

*Відповідність п. 2 Глави 2 Оцінка стану готовності об'єктів фонду Розділу V. Організація заходів з утримання, експлуатації та обслуговування об'єктів фонду Вимог щодо утримання та експлуатації*

## 12. Облаштування

50 Кількість сидячих місць

15 Кількість лежачих місць

Примітка:

*Відповідність п.2 Розділу V. Утримання та експлуатація споруд подвійного призначення і найпростіших укриттів Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

## 13. Зручність та придатність до використання:

Місця для сидіння облаштовані для тривалого перебування. Місця для лежання в недостатній кількості.

## 14. Наявність шанцевого інструменту (лопата штикова та совкова)

*\*за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка:

*Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

## 15. Наявність технічної води

*\*за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка:

*Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

## 16. Наявність питної води

*\*за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка: Питна вода в укритті абсолютно непридатна до вживання та не відповідає жодним чинним санітарним нормам. Вживання такої води становить пряму загрозу життю та здоров'ю людей, які там перебувають.

*Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

## 17. Наявність запасу продуктів

*\*за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка:

*Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**18. Наявність засобів первинної медичної допомоги**

\*за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено

 Так Ні

Примітка: В результаті перевірки аптечки, було виявлено лікарські засоби, термін придатності, яких закінчився.

*Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**19. Наявність виносних баків, що щільно закриваються, для нечистот**

\*за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено

 Так Ні

Примітка:

*Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**20. Наявність приладів безперебійного живлення**

\*за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено

 Так Ні

Примітка:

*Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**21. Наявність санвузлів**

\*за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено

 Так Ні

Примітка:

*Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**22. Наявність системи зв'язку (wi-fi мережі)**

\*за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено

 Так Ні

Примітка: В укритті відсутні будь які енергозалежні технології, системи живлення, включаючи мережу Інтернет.

*Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

**23. Наявність системи оповіщення (про оголошення загрози/відбій загрози)**

\*за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено

*Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосування) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

Так

Ні

Примітка: В укритті відсутня, як зовнішня система оповіщення, так і внутрішня система оповіщення.

*Відповідність Глави 7 Утримання та експлуатація систем зв'язку і оповіщення Розділу III. Утримання та експлуатація сховищ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579*

#### **24. Наявність системи відеоспостереження**

*\*за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

### **Рекомендації за результатами моніторингового візиту:**

#### **1. Перешкоджання діяльності моніторингової групи**

Відповідальна особа чинила опір та не допускала моніторингову групу до проведення перевірки об'єкта цивільного захисту на базі Херсонського державного аграрно-економічного університету, гуртожиток №3, м. Херсон, вул. Комкова, 71

- Доступ було отримано виключно після виклику та втручання представників Національної поліції України. Відповідно до законодавства України в умовах воєнного стану, балансоутримувачі зобов'язані забезпечувати безперешкодний доступ контролюючих та моніторингових органів до об'єктів ЦЗ. Навмисне перешкоджання містить ознаки правопорушення та суперечить вимогам Кодексу цивільного захисту України.
- 
- **Рекомендації:** Провести службове розслідування щодо дій відповідальної особи. Забезпечити неухильне виконання вимог законодавства щодо допуску уповноважених осіб для проведення перевірок стану готовності споруди.

#### **2. Доступу, маркування, документація**

- Укриття постійно зачинене для населення.
- Відсутня інформаційна табличка на вході (із зазначенням назви, номера споруди, контактів відповідальної особи та місця знаходження ключів).
- Відсутні покажчики руху (маршруту) до споруди та додаткові таблички.
- Балансоутримувачем не надано Акт обстеження ДСНС.

Виявлені недоліки це пряме порушення **Постанови КМУ № 138** та **Наказу МВС № 579**. Об'єкти ЦЗ в умовах військової агресії РФ (зокрема у прифронтовому м. Херсон) повинні перебувати у стані постійної готовності та бути цілодобово відкритими для населення або мати чіткий і швидкий алгоритм доступу. Наявність

показчиків та інформаційних табличок встановленого зразка є обов'язковою для забезпечення оперативної евакуації громадян.

- **Рекомендації:**

1. Забезпечити цілодобовий безперешкодний доступ до укриття для населення.
2. Виготовити та розмістити на вході інформаційну табличку встановленого зразка, а також розставити показники руху до укриття відповідно до вимог Наказу МВС № 579.
3. Надати моніторинговій групі (або органам контролю) чинний Акт обстеження ДСНС, а у разі його відсутності — терміново ініціювати комісійне обстеження за участю фахівців ДСНС.

### **3. Технічний стан, інклюзивність та інженерні мережі:**

- Повна відсутність інклюзії (як на вході, так і всередині приміщення) для маломобільних груп населення (МГН).
- Незадовільний санітарно-технічний стан: відсутній ремонт, спостерігається висока вологість (сирість), наявні осередки грибка.
- Повна відсутність електропостачання та будь-яких джерел альтернативного (аварійного) живлення.
- Система вентиляції (витяжка) перебуває в занедбаному стані.

Згідно з Вимогами Наказу МВС № 579, приміщення споруд ЦЗ повинні бути сухими, чистими та забезпечувати безпечно перебування людей. Наявність грибка та вологості загрожує здоров'ю громадян. Споруда має бути забезпечена надійним електроживленням та справною примусовою або природною вентиляцією. Забезпечення безбар'єрності (інклюзії) регламентується ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

- **Рекомендації:**

1. Розробити проєкт та облаштувати вхідну групу і внутрішні зони засобами доступності для МГН (пандуси, поручні, металеві або дерев'яні трапи тощо).
2. Передбачити в укритті спеціально обладнані місця для осіб з інвалідністю (поручні, місця для сидіння/лежання).
3. Провести невідкладні ремонтні роботи: ліквідувати джерела сирості, провести антигрибкову обробку поверхонь.
4. Відновити основне електропостачання та встановити альтернативне джерело живлення (генератор або станцію резервного живлення).
5. Провести технічне обслуговування, ремонт або повну заміну елементів вентиляційної системи (витяжки).

#### 4. Санітарно-гігієнічне та матеріально-технічне забезпечення

- Відсутні санітарно-гігієнічні кімнати (санвузли).
- Місця для сидіння та лежання є примітивними, неналежної якості та в недостатній кількості.
- Лікарські засоби в аптечці протерміновані; відсутнє маркування/позначення місця розташування аптечки.
- Відсутні продукти харчування тривалого зберігання.
- Запаси питної та технічної води є недостатніми, при цьому наявна питна вода непридатна для споживання.
- Відсутні будь-які засоби зв'язку (телефонний зв'язок, інтернет, радіоповіщення).

Недотримання мінімальних стандартів життєзабезпечення населення в укриттях, визначених Наказом МВС № 579. Захисна споруда повинна забезпечувати автономність перебування людей щонайменше на 48 годин. Це включає наявність справного санвузла (або біотуалетів), запасів сертифікованої питної води з розрахунку 2-3 літри на особу на добу, належних місць відпочинку, придатної аптечки та засобів зв'язку для координації з екстреними службами.

##### • Рекомендації:

1. Облаштувати санітарно-гігієнічні кімнати (у разі відсутності каналізації — встановити ізольовані біотуалети).
2. Замінити примітивні конструкції на належні меблі (лавки, розкладні стільці, ліжка) відповідно до місткості споруди.
3. Оновити склад аптечки першої медичної допомоги, вилучити протерміновані ліки та встановити міжнародний показник «Аптечка».
4. Створити та постійно оновлювати недоторканий запас продуктів тривалого зберігання.
5. Замінити неякісну воду. Забезпечити нормативний запас бутильованої питної води та баків з технічною водою.
6. Провести інтернет (Wi-Fi) або встановити підсилювачі мобільного зв'язку, забезпечити наявність радіоприймача.

#### 5. Пожежна безпека

- Повністю відсутня система протипожежної сигналізації, укриття не забезпечене первинними засобами пожежогасіння.

Порушення «Правил пожежної безпеки в Україні» (Наказ МВС № 1417) та Наказу МВС № 579. Будь-який об'єкт масового перебування людей, особливо підземний або заглиблений, має критичний рівень пожежної небезпеки у разі відсутності систем виявлення вогню та задимлення.

- **Рекомендації:**

1. Встановити систему протипожежної сигналізації та оповіщення про пожежу.
2. Укомплектувати споруду первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками порошковими/вуглекислотними) згідно з нормами належності.

Додаток: фотоматеріали на 3 аркушах.

**Представник Уповноваженого  
Верховної Ради України  
з прав людини**



**Василь ДОНЕЦЬ**

**Головний спеціаліст Відділу  
сприяння роботи Секретаріату  
Уповноваженого Верховної Ради  
України з прав людини**



**Наталя ВАСИЛЬКОВЕЦЬ**

**Регіональна координаторка взаємодії  
з громадськістю при представнику  
Уповноваженого Верховної Ради України  
з прав людини у Миколаївській та  
Херсонській областях**



**Наталія МАТВЄЄВА**

Фотоматеріали

Фото 1



Фото 2



Фото 3



Фото 4



Фото 5



Фото 6

